

emcdda.europa.eu

Evaluation of 'national drug strategies' in Europe

EMCDDA 2004 selected issue

In EMCDDA 2004 Annual report on the state of the drugs problem in the European Union and Norway

Taulukko 5: Yleisesti käytettävät arviointitermit rakenteellisten toimien arviointimenetelmät

Kokonaisarviointi	Toimenpiteen arviointi sen kokonaisuudessa
Johdonmukaisuus	Se, missä määrin toimenpiteen logiikka ei ole ristiriitainen/toimenpide ei ole ristiriidassa muiden toimenpiteiden kanssa, joilla on samankaltaisia tavoitteita
Merkityksellisyys	Se, missä määrin toimenpiteen tavoitteet vastaavat käsiteltäviä tarpeita, ongelmia ja kysymyksiä
Kokonaisvaltaisuus	Se, missä määrin myönteiset/kielteiset heijastusvaikutukset muihin talous-, sosiaali- tai ympäristöpolitiikan aloihin maksimoidaan/minimoidaan
Hyödyllisyys	Se, missä määrin vaikutukset vastaavat käsiteltäviä tarpeita, ongelmia ja kysymyksiä
Vaikutavuus	Se, missä määrin asetetut tavoitteet saavutetaan
Tehokkuus	Se, missä määrin toivotut vaikutukset saavutetaan kohtuullisin kustannuksin
Kustannustehokkuusanalyysi	Arviointiväline, jolla mitataan tehokkuutta
Kustannus-hyötyanalyysi	Arviointiväline, jolla mitataan toimenpiteen hyötyjä koko asianomaisen ryhmän näkökulmasta ja toimenpiteen kaikkien seurausten rahallisen arvon pohjalta
Tulos	Se, mikä on rahoitettu ja saavutettu (tai toteutettu) toimenpiteeseen myönnettyillä varoilla
Vaikutus	Seuraus toimenpiteen suorille kohteille sen jälkeen, kun ne ovat osallistuneet toimenpiteeseen, tai sen jälkeen, kun julkinen hanke on saatu valmiiksi, taikka välillinen seuraus muille kohteille, jotka saattavat hyötyä tai kärsiä siitä

Lähde: Euroopan komissio, 1999.

politiikan täytäntöönpanon ja tutkittavan ilmiön muutoksen välillä sekä 2) arvio vaikutuksesta (tämä on lopulta yhdistettävä päätöksentekoon).

Käytännössä ”arviointi” käsite liittyy erottamattomasti ”seurantaan”, mutta vaikka näitä termejä pidetään synonyymeina joissakin asiakirjoissa, on syytä pitää mielessä, ettei seuranta merkitse samaa kuin arviointi (seuranta on tosin osa arviointia).

Yhdistyneessä kuningaskunnassa ajantasaistettu kansallinen huumeiden vastainen strategia julkaistiin vuonna 2002 laajan katsauksen jälkeen, jossa otettiin huomioon näyttöperusta, mukaan lukien arvioinnit sen kysynnän ja tarjonnan tekijöistä. Kansallista huumeainestrategiaa ”seurataan”, ”jäljitetään” ja ”tulosjohdetaan”, mutta sitä ei ”arvioida” (Yhdistyneen kuningaskunnan kansallinen raportti, s. 106). Norjan uudessa huumeaineita ja alkoholia koskevassa toimintasuunnitelmassa halutaan kehittää järjestelmä, jolla mitataan suunnitelman tavoitteiden ja alatavoitteiden saavuttamisastetta (Norjan kansallinen raportti, s. 65). Tšekin vuosien 2001–2004 kansallisessa huumeainepoliittisessa strategiassa määritetään päämäärät, tavoitteet, pyrkimykset, onnistumisen indikaattorit ja tehokkuuden arviointivälineet strategian kussakin pilarissa. Tehtävien toteutumista seurataan säännöllisesti, mutta strategiaa ei ole vielä järjestelmällisesti arvioitu määritettyjen onnistumisen indikaattoreiden ja arviointivälineiden mukaan. Yhtenä syynä tähän voivat olla ulkopuolisten arviointien huomattavat kustannukset (Tšekin kansallinen raportti, s. 114). Tanskan uuden toimintasuunnitelman mukaan tiettyjä erityistoimia ”arvioidaan” jatkuvasti (Tanskan

kansallinen raportti, s. 67). Unkarin ja Puolan kansallisissa huumeainestrategioissa on järjestelmä tehtävien toteutumisen seurantaan (Reitoxin kansalliset raportit), mutta Sloveniassa ei ole toistaiseksi tehty arviointia, vaikka uuden kansallisen strategian mukaan ”täytäntöönpanoa arvioidaan säännöllisesti” (Slovenian kansallinen raportti, s. 61). Liettuan kansallinen huumeainestrategia (vuosiksi 2004–2008) pannaan täytäntöön ”maan taloudellisten mahdollisuuksien mukaisesti” (Liettuan kansallinen raportti, s. 35). Viron kansallinen huumeainestrategia ”sisältää seuranta- ja arviointia koskevat osatekijät sekä määrittää tulosindikaattorit” (Viron kansallinen raportti, s. 86).

Suomessa ja Ruotsissa (Suomen kansallinen raportti, s. 113; Ruotsin kansallinen raportti, s. 75–76) kansallisissa huumeainestrategioissa painotetaan enemmän strategian täytäntöönpanon seuranta- kuin sen vaikutuksen arviointia. Ruotsissa vuonna 2002 nimetty huumekoordinointiväline varmistaa, että kansallista toimintasuunnitelmaa seurataan (vuosiraporteissa). Suomessakin suunnitellaan tutkimusta, jotta voidaan määrittää joitakin kriteerejä, joiden perusteella viranomaiset seuraavat ja arvioivat toimia. Luxemburgin kansallisen seurantakeskuksen mukaan vuosien 2000–2004 suunnitelman tuotoksia arvioidaan vuonna 2005, jotta voidaan valmistella uusia ja tulevia strategioita (Luxemburgin kansallinen raportti, s. 94). Saksan huumeaineita ja huumeriippuvuutta koskevassa vuoden 2002 toimintasuunnitelmassa pyritään ensimmäisen kerran asettamaan toiminnallisia tavoitteita ja arviointiperusteita, joiden avulla voidaan määrittää, ovatko toimet onnistuneet vai epäonnistuneet (Saksan kansallinen raportti, s. 101). Italian vuosien 2002–2004

kolmivuotisessa ohjelmassa edistetään arviointia ehkäisyn ja sosiaalisen kuntouttamisen alalla.

Kreikassa, Espanjassa, Ranskassa, Irlannissa ja Portugalissa tehdään arviointi joko kansallisen huumausainestrategian täytäntöönpanosta tai sen vaikuttavuudesta (taulukko 6). Espanjan ja Kreikan strategioissa viitataan "vaikuttavuuden arviointiin". Espanjan 9-vuotisen kansallisen strategian mukaan yleinen ja alakohtainen täytäntöönpano on arvioitava keskipitkällä aikavälillä, vuosina 2003 ja 2008. Tavoitteena on "parantaa julkisen politiikan vaikuttavuutta ja tehokkuutta" (Espanjan kansallinen raportti, s. 85) mittaamalla tarjottavan palvelun määrää ja laatua. Vastaavasti Kreikan uudessa huumausaineita koskevassa toimintasuunnitelmassa vuodeksi 2002 viitataan toteutettujen politiikkojen yleisen vaikuttavuuden ulkopuoliseen arviointiin, joka saatetaan tehdä tulevaisuudessa ja joka perustuu EU:n ja kansainvälisiin indikaattoreihin (Kreikan kansallinen raportti, s. 110).

Ranskan, Irlannin ja Portugalin kansallisissa huumausainestrategioissa vaaditaan kokonaisarviointia⁽¹⁴⁹⁾ ja alakohtaista arviointia, joissakin tapauksissa myös vaikuttavuuden arviointia (Irlannin kansallinen raportti). Saadut tiedot osoittavat kuitenkin, että tähänastiset arvioinnit ovat koskeneet pikemminkin täytäntöönpanoastetta kuin strategian vaikuttavuutta. Ranskassa vuosien 1999–2002 kolmivuotisen toimintasuunnitelman arviointi (jonka Observatoire Français des Drogues et des Toxicomanies (OFDT) toteutti vuodesta 2000 vuoteen 2003) sisälsi sekä "kokonaisarvioinnin" että viiden ensisijaisen ohjelman⁽¹⁵⁰⁾ arvioinnin. Arviointi ei koskenut toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta yleiseen huumeilanteeseen. Siinä arvioitiin siis lähinnä etenemistä arviointeihin toiminnallisiin tavoitteisiin nähden. Irlannin kansallisessa huumausainestrategiassa vaaditaan "yleisten puitteiden vaikuttavuuden riippumatonta arviointia vuoden 2004 loppuun mennessä" (National Drugs Strategy

2001–2008: Building on Experience, s. 111). Näyttää kuitenkin siltä, että arvio pikemminkin käsittelee tutkimuksen siittä, missä laajuudesta huumestrategia on toteutettu ja onko se täyttänyt strategiset tavoitteensa – ei niinkään kattavaa arviointia strategian vaikutuksista huumeiden käyttöön. Portugalin huumausainestrategian mukaan on tehtävä "ulkopuolinen riippumaton arviointi sen yleisestä ja alakohtaisesta täytäntöönpanosta" (Portugalin kansallinen raportti, s. 65). Lisäksi toteutetaan sisäinen arviointiprosessi.

Niissä jäsenvaltioissa, joissa ei varsinaisesti ole "kansallista huumausainestrategiaa", ei viime vuosina ole juurikaan kiinnitetty huomiota kokonaisarviointiin, vaikka niissä olisi totuttu arvioimaan huumeita koskevia erityishankkeita. Esimerkiksi Alankomaissa, missä tutkimus, seuranta ja arviointi ovat perinteisesti osa huume politiikkaa, uudessa (vuonna 2002 hyväksytyssä) "hallituksen ohjausstrategiassa" pyritään antamaan toimintaohjeita julkisille hallintoelimille (myös terveydenhoidon ja huumausaineiden parissa toimiville) (Alankomaiden kansallinen raportti, s. 83–84). Itävallassa huumeisiin liittyvä seuranta on viime vuosina parantunut tuntuvasti, mutta siellä ei ole arvioitu osavaltiokohtaisia suunnitelmia (Vorarlbergissä tehtyjä alustavia arviointeja lukuun ottamatta) eikä yleistä huume politiikkaa (Itävallan kansallinen raportti, s. 63). Muissa maissa (Kypros, Latvia, Malta ja Slovakia sekä Bulgaria, Romania ja Turkki) kansallisten huumausainestrategioiden arviointiin ei ole riittävästi tietoja (eikä strategioita aina edes ole).

Arviointi: "ennakkoarviointi", "väliarviointi" ja "jälkiarviointi"

EU:n toiminnan arviointia koskevassa oppaassa (Euroopan komissio, 2003) arviointien tekemiseen esitetään neljä pääsyytä: 1) ne edistävät toimenpiteiden suunnittelua, 2) ne

Taulukko 6: Joidenkin "kansallisten huumausainestrategioiden" arvioinnin ominaispiirteitä

	"Kansallinen huumausainestrategia"	Arvioinnin kohde	Arvioinnin tavoite	Arviointijakso
Kreikka	Toimintasuunnitelma 2002–2006	Yleinen ja erityinen	Vaikuttavuus	Ei ole
Espanja	Kansallinen huumausainestrategia 2000–2008	Yleinen ja erityinen	Vaikuttavuus ja tehokkuus	2003–2008
Ranska	Kolmivuotinen suunnitelma huumeiden torjumiseksi ja riippuvuuksien ehkäisemiseksi, 1999–2001	Yleinen ja erityinen	Täytäntöönpano	2002
Irlanti	Kansallinen huumausainestrategia, 2001–2008: Kokemuksen hyödyntäminen (Building on Experience)	Yleinen ja erityinen	Täytäntöönpano	2004–2008
Portugali	Kansallinen strategia huumeiden torjumiseksi 1999; toimintasuunnitelma 2000–2004	Yleinen ja erityinen	Täytäntöönpano	2004

⁽¹⁴⁹⁾ Kokonaisarviointi: toimenpiteen arviointi kokonaisuudessaan (taulukko 5).

⁽¹⁵⁰⁾ 1) Terveydellisiä ja oikeudellisia tavoitteita koskevat alueelliset sopimukset, 2) ammatillista koulutusta koskeva ministeriöiden välinen politiikka, 3) alueelliset periaateohjelmat huumeriippuvuuden ehkäisemiseksi, 4) erityisyksiköiden kettätyökokeilut yleisen hoidon antamiseksi henkilöille, joilla ilmenee riippuvuuskäyttäytymistä, sekä 5) riskejä vähentävät ohjelmat Pariisiin 18. kaupunginosassa.

parantavat toimenpiteiden laatua, 3) ne helpottavat voimavarojen tehokasta kohdentamista (eli tehokkuus) ja 4) ne kertovat toimenpiteiden tuloksista (eli vastuuvollisuus). Samassa oppaassa kuvataan arvioinnin kolmea vaihetta: ennakoarviointia, väliarviointia ja jälkiarviointia.

Ennakoarviointi tehdään ennen täytäntöönpanoa toiminnan tarpeen arvioimiseksi tai perusrakenteiden luomiseksi. Ennakoarvioinnista raportoidaan kansallisissa huumausainestrategioissa tarkistusprosesseina niiden parlamentaaristen valiokuntien, valtion toimikuntien tai ministeriöiden ohjauksessa, jotka mainitaan usean kansallisen huumausainestrategian perustaksi (Belgia, Saksa, Espanja, Irlanti, Portugali, Ruotsi).

Väliarviointi mainitaan Espanjan, Irlannin ja Portugalin ”kansallisissa huumausainestrategioissa” välineenä, jonka avulla toimenpiteitä ja tavoitteita voidaan mukauttaa ”matkan varrella”. Tällaiset ”matkan varrella” tehtävät mukautukset eivät rajoitu maihin, joissa toteutetaan varsinainen arviointiprosessi. Niitä käytetään myös maissa, joissa on seurantajärjestelmiä, sillä niistä saadaan luotettavaa tietoa tulevien toimien mukauttamiseen ja tarkistamiseen. Tässä näyttäisi olevan kyse arviointitoimille tyypillisestä arviosta. Termejä ”seuranta” ja ”arviointi” käytetään siis sekaisin.

Jälkiarviointi kattaa toimenpiteen koko keston, ja siinä keskitytään yleensä toimenpiteen lopullisiin tuloksiin, joita hyödynnetään tulevissa toimenpiteissä. Näin on tehty Ranskassa, jossa toimintasuunnitelman loppuarvioinnin tavoitteena oli tarkistaa toimenpiteitä ja tavoitteita uutta huumausainesuunnitelmaa varten. Samaa ehdotetaan vuodeksi 2008 Espanjassa, Irlannissa ja Portugalissa.

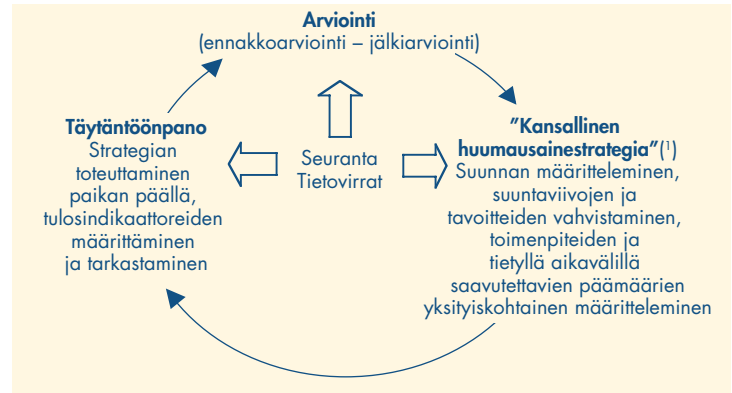
Huumausaineiden alalla arviointiprosessin tavoitteena on aina parantaa nykyisten toimenpiteiden laatua ja uusien toimenpiteiden suunnittelua. Voidaan kuitenkin olettaa, että huumausainestrategioiden seuratussa toisiaan ennakoarviointi ja jälkiarviointi sulautuvat toisiinsa. Tässä syklisessä prosessissa aiemman strategian lopputuloksia hyödynnetään tulevassa strategiassa (kaavio 24).

Arviointiin osallistuvat toimijat

Toinen ”kansallisissa huumausainestrategioissa” käsiteltävä keskeinen kysymys liittyy siihen, pitäisikö arvioinnista vastaavien henkilöiden olla organisaation ”sisällä” vai sen ”ulkopuolella”. Kummastakin löytyy esimerkkejä ja kummassakin on omat etunsa ja haittansa.

Sisäisillä arvioijilla on laaja tietämys rakenteista ja viestintämekanismista, he tuntevat hyvin organisaation ja arvioinnin kohteen, ja he pääsevät helposti käsiksi

Kaavio 24: Arviointi syklisenä prosessina

(1) Termi ”huumausainestrategia” kattaa myös kaikki vastaavanlaiset strategiaan pohjautuvat toimintasuunnitelmat.

tietolähteisiin. He saattavat kuitenkin puolustella epäonnistumisia, eivätkä he välttämättä halua tehdä sellaisia huomioita tai ehdottaa sellaisia muutoksia, joita voitaisiin pitää uhkana organisaatiossa. Sen sijaan ulkopuolisten arvioijien näkemyksen pitäisi olla puolueeton ja luotettava, koska he eivät kuulu organisaatioon, mutta heillä voi olla vaikeuksia päästä käsiksi tietolähteisiin, ja he saattavat pyrkiä miellyttämään asiakasta esittämällä hyviä tuloksia. Ulkopuoliset arvioijat ovat myös yleensä kalliita. Arvioinnissa on siis valittava yhtäältä paremman tilannekuvan ja tiedonsaantimahdollisuuden, toisaalta puolueettomuuden ja asiantuntijuuden välillä.

Useimmissa jäsenvaltioissa suositetaan näiden lähestymistapojen yhdistelmää: Irlannissa ulkopuoliset konsultit suorittavat kansallisen huumausainestrategian väliarvioinnin vuonna 2005 monialaisen ohjausryhmän valvonnassa, Portugalissa sisäiset työntekijät ja ulkopuoliset konsultit toteuttavat vuosien 2000–2004 toimintasuunnitelman arvioinnin, ja Ranskassa ulkopuoliset konsultit ja OFDT:n sisäiset työntekijät ovat vastanneet kolmivuotisen toimintasuunnitelman arvioinnin eri osa-alueista. Espanjassa kansallisen huumausainesuunnitelman (PNSD) työntekijät tekevät parhaillaan väliarviointia (vuonna 2004), kun taas Kreikan suunnitelmassa edellytetään ulkopuolista arviointia. Ruotsissa Statens Folkhälsoinstitut arvioi kansanterveyspolitiikkaa mittaamalla useita elämäntapoja koskevia muuttujia. Poliitikan yhtenä tavoitteena (tavoite nro 11) on tupakoinnin ja alkoholin käytön vähentäminen, huumeista ja dopingista vapaan yhteiskunnan saavuttaminen sekä rahapeliriippuvuuden haittavaikutusten vähentäminen.

Kaikkissa maissa, joissa toteutetaan arviointiprosessi, kansallinen koordinoituvirasto vastaa arviointiprosessin

järjestämisestä ja toteuttamisesta: Ranskassa ministeriöiden välinen valtuuskunta (MILDT), Espanjassa PNSD, Portugalissa huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurannan laitos (IDT), Irlannissa Drugs Directorate, Ruotsissa huumekoordinaattorin virasto ja "Belgiassa sen vuoden 2001 strategian" mukaan Cellule Drogue, kunhan se aloittaa toimintansa. Näiden virastojen sisällä huumausaineiden seurantakeskukset, jotka ovat yleensä samat kuin Reitoxin kansalliset seurantakeskukset, antavat arviointiin tarvittavat tiedot ja vastaavat joskus myös arvioinnin teknisestä toteutuksesta.

Tavoitteet ja indikaattorit

Usein kysytään, missä määrin "kansallisessa huumausainestrategiassa" toteutettujen toimien vaikutuksia voidaan mitata. Kansainvälisissä ja "kansallisissa huumausainestrategioissa" asetetaan "yleisiä tavoitteita", kuten "huumeidenkäyttäjille aiheutuvien riskien vähentäminen" tai "huumeeton yhteiskunta", sekä "toiminnallisia tavoitteita", kuten "hoitopaikkojen lisääminen" tai "huumekoordinointiviraston perustaminen". Sekä "yleisissä" että "toiminnallisissa" tavoitteissa kannattaisi asettaa erityistavoitteita. Ensiksi mainitut yleiset tavoitteet ovat tärkeitä kansallisen huumeapolitiikan perustana määrittämään suuntaa, joskin niitä on vaikea mitata. Toiminnalliset tavoitteet puolestaan osoittavat laadullisten ja määrällisten aloitteiden toteutumisen edellyttäen, että niitä pitäisi olla helpompi mitata.

Asiantuntijat ja ammattilaiset huomauttavat, että tavoitteiden on oltava selkeitä, yksiselitteisiä ja mitattavissa olevia ja että niissä on samalla erotettava toisistaan ja liitettävä toisiinsa "yleiset tavoitteet" ja "toiminnalliset tavoitteet", jotta strategiaa voidaan arvioida tieteellisesti. "Toiminnalliset tavoitteet" onkin nähtävä keinona "yleisten tavoitteiden" vahvistamiseen. Tavoitteiden saavuttamisen mittaamista varten olisi sitten kehitettävä tulosindikaattoreita. Nykyisin vain muutama kansallinen huumausainestrategia kuuluu tähän ryhmään.

Tehokkuus

Vain harvassa kansallisessa strategiassa mainitaan kustannus-hyötyanalyysi tai kustannus-vaikuttavuusanalyysi, mutta Espanjan strategiassa todetaan, että kansallisen strategian arvioinnissa pyritään mittaamaan myös julkisen politiikan tehokkuutta. Vaikka määrärahat ja kustannukset ovat julkishallinnon huolenaihe huumausaineiden alalla (tämä todettiin viimevuotisessa vuosiraportissa, EMCDDA, 2003b), yleensä tiedot julkisten toimenpiteiden kokonaiskustannuksista tällä alalla puuttuvat. Tällaista

analyysia pidetään yleensä merkityksettömänä, ja se sisältyy tutkimustoimiin vain harvoin.

Arviointia koskevat rajoitukset

Tutkimusyhteisössä myönnetään, että huumeapolitiikan vaikuttavuutta on erittäin vaikea määrittää. Asiantuntijat ja ammattilaiset varoittavat julkisen politiikan vaikutusten arviointiin liittyvistä vaaroista: siinä on otettava huomioon "aiheen monitahoisuus" sekä "monenlaiset syy- ja seuraussuhteet". Syy-yhteyttä huumeapolitiikan sekä sen tulosten ja vaikutusten välillä voi todellakin olla vaikea havaita, koska toimenpiteitä ja mitattavia vaikutuksia on paljon ja koska mahdolliset ulkoiset tekijät (sekoittavat tekijät) voivat vaikuttaa tilanteeseen (esimerkiksi sosioekonomiset olot, alakulttuurit). Jonkin tutkimuksen mukaan behavioraaliset ja yhteiskunnalliset tekijät voivat vaikuttaa huumeilmiöön enemmän kuin poliittiset toimenpiteet.

Huumeidenkäytön laittomuus voi myös olla suuri este tiedonkeruussa, joka on välttämätön työkalu kaikissa arviointiprosesseissa. Näin huumeilmiön monet merkittävät osa-alueet voivat jäädä huomaamatta. Huumeiden vastaisten toimenpiteiden arviointi on siis suunniteltava huolellisesti, ja sen tuloksia on tulkittava varoen.

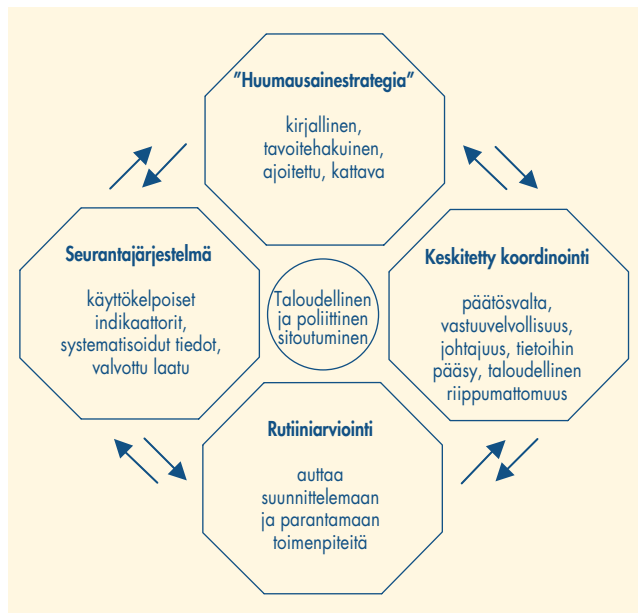
Päätelmä

Tutkittujen tietojen perusteella näyttää siltä, että arvioinnilla tarkoitetaan "kansallisissa huumausainestrategioissa" yleensä täytäntöönpanon – edistymisen, saavutusten, jopa epäonnistumisten – mittaamista ja lopulta jonkinlaisen arvion esittämistä siitä, eikä siinä niinkään arvioida vaikutusta yleiseen huumeilanteeseen. Tämä on tärkeä päätelmä. Useimmat maat, joissa on monen vuosikymmenen ajan ollut huumeongelma, ovat nyt valmiita (tai halukkaita) luomaan seurantajärjestelmien avulla perustan huumeilmiön ja omien toimiensa vaikutusten mittaamiselle. Huumeapolitiikkaa voidaan siis pitää vastuullisempana kuin koskaan, mikä on jo sinänsä merkittävä saavutus.

Muutamassa maassa on menty vielä pitemmälle, sillä ne ovat ilmoittaneet toteuttavansa seurantajärjestelmien kehittämisen lisäksi "kansallisen huumausainestrategian" täytäntöönpanon arvioinnin, jolla ne tarkoittavat koko strategian tai sen osan hyödyllisyyttä arvioivaa tieteellistä tutkimusta. Toistaiseksi ei ole kuitenkaan saatu merkkejä kansallisten huumausainestrategioiden vaikutuksen tieteellisestä arvioinnista.

Maissa, joissa on omaksuttu jäsenetty lähestymistapa huumeapolitiikkaan eli joissa on kirjallinen, tavoitekeskeinen,

Kaavio 25: Jäsenneen huumepolitiikan tärkeimmät ominaispiirteet

yleinen "kansallinen huumeainestrategia", keskitetty koordinoitimekanismi sekä kansallinen koordinaattori ja vankka seurantajärjestelmä, on yleensä kehittynyt arviointiprosessi (kaavio 25). Näyttää siltä, että jäsenneen lähestymistapa on paitsi merkki taloudellisesta ja poliittisesta sitoutumisesta myös edellytys kansallista huumeainestrategiaa koskevan arvioinnin kehittämiseksi. Tämä hypoteesi pitää vielä vahvistaa lisätutkimuksissa.

Seurannan ja arvioinnin yleistymisen on lisännyt tietämystä huumeongelmasta EU:n alueella, mikä mahdollistaa tietoon perustuvien päätösten tekemisen. Arviointi tunnustetaan nykyisissä huumeainestrategioissa vastuuvollisuuden, tuloksellisuuden ja taloudellisen varovaisuuden olennaiseksi osaksi. Arviointi sisältyy jo moniin hankkeisiin ja erityistoimiin huumeaineiden alalla. Jos se ulotetaan kaikkiin merkittäviin huumeepoliittisiin toimenpiteisiin, Euroopan kansallisten huumeainestrategioiden vaikuttavuuden mittausta voidaan vähitellen parantaa.